

готовності зумовлена об'єктивними потребами в галузі виробництва та потребує подальших подальших наукових пошуків.

Список використаних джерел

1. Маятіна Н. В. Формування готовності майбутніх фахівців до професійної самореалізації як психолого-педагогічна проблема. *Професійна освіта: методологія, теорія та технології*. 2018. Вип. 7/1. С. 169–182.
2. Мясенко В. В. Психологія професійної самореалізації молоді : монографія. Київ : Міленіум, 2016. 104 с.
3. Пуховська Л. Сучасні підходи до професіоналізму вчителя в різних освітніх системах. *Шлях освіти*. 2001. №1. С. 21–25.

Елеонора Яценко

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри освітології і педагогіки
Західноукраїнського національного університету

Христина Зубик

здобувач 1 курсу магістратури
спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки,
освітньо-професійна програма «Управління закладами освіти»
Західноукраїнський національний університет

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ КЛАСИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Перед освітянами закладів вищої освіти постають завдання якісної підготовки майбутнього фахівця, які розкриватимуться у різноманітних сферах соціальної життєдіяльності людини. Це стосується, без виключення, усіх ЗВО, а особливо – класичного університету. Власне, такі заклади вищої освіти впливають на всі процеси, що відбуваються як у державі, так і у суспільстві, удосконалюють підготовку випускників та презентують власні наукові дослідження, впроваджують прикладній дослідницько-конструкторські розробки у низку галузей суспільного життя України.

Оскільки класичні університети мають більше досвіду в реалізації принципів інтеграції вищої професійної освіти і фундаментальної науки, практико-зорієнтованих підходів освітньої діяльності, то саме тут науково-педагогічні працівники та стейкхолдери можуть ефективно та якісно готувати фахівців для наукоємних виробництв. Це університети, які розвиваються в нових умовах та активно шукають інноваційні форми освітньої і наукової діяльності, залучають різні форми взаємодії з регіонами та володіють підходом підприємницької організації ЗВО.

Сьогодні вчені фіксують той факт, що класичні університети стають інформаційними, координаційними, експертними центрами в науково-освітній і технологічних сферах, центрами міжнародної співпраці та прагнуть стати “ядром” освітніх систем регіонів [4]. А значить, мають закладені великі ресурси щодо формування особистості здобувачів вищої освіти, їхніх цінностей, носії яких сприятимуть позитивним змінам у соціально-економічному житті нашої країни.

Сьогодні науковці зазначають, що професійно-ціннісні орієнтації є складовою поняття «ціннісні орієнтації» та конкретизують ті загальні характеристики ціннісних орієнтацій, що стосуються конкретних професії, майбутньої професійної діяльності [1]. Система ціннісних орієнтацій виступає своєрідною «згорнутою» програмою життєдіяльності й слугує підґрунтям для реалізації освітньої діяльності здобувачів вищої освіти [3].

Сприйняття ціннісних орієнтацій, на думку Р. Вдовиченко, залежить від ступеня поінформованості про цінності освіти та ціннісні орієнтації фахівця, від сформованих знань і рівня розвитку ціннісного ставлення до них. Оскільки цінності є тими знаннями, які охоплюють культурологічні, інтелектуальні, моральні, естетичні, правові, соціологічні, екологічні, гуманітарні ціннісні надбання, то вони і визначають ставлення майбутнього фахівця до оточуючої дійсності, формують розвинуту особистість [2].

В такому контексті класичний університет виконує і функції центру культури, акумулятора ментальної спадщини своєї країни і світу, виховання здобувачів вищої освіти, формування їхньої

особистості. Таким чином, специфіка освітньої діяльності класичного університету пов'язана із передачею інтегрованих знань, вмінь, навичок і норм про природу, особу і суспільство, майбутню професійну діяльність, формуючи на цьому підґрунті осіб із високим рівнем прояву етичних, духовних якостей та особистісної й професійної культури.

Також професійно-ціннісні орієнтації містять комплекс компонентів професійної спрямованості особистості, які забезпечать успішність професійної діяльності, швидкість процесів соціально-професійної адаптації та оволодіння майбутнім фахівцем інноваційними технологіями. Професійно-ціннісні орієнтації є сукупністю професійно-значущих цінностей (знань, умінь і відносин майбутнього фахівця), що сприяють професійно-особистісному самовдосконаленню і здійсненню ефективної діяльності [1].

Професійне становлення та самовизначення майбутнього фахівця в поєднанні індивідуально-особистісних та професійних цінностей є необхідною передумовою інноваційної моделі розвитку національної економіки України сьогодення. Тому класичний університет є потенційним ресурсним осередком формування системи професійно-ціннісних орієнтацій здобувачів вищої освіти в процесі їхньої підготовки.

Перелік використаних джерел

1. Белан Т. Г., Носовець Н. М. Формування професійно-ціннісних орієнтацій майбутніх учителів технологій. *Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка*. Вип. 4 (160). Чернігів: НУЧК, 2019. С. 130–133.
2. Вдовиченко Р. Формування системи професійно-ціннісних орієнтацій студентів університету як педагогічна проблема. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету*. Умань, 2019. Вип. 3. С. 24-30
3. Дубінка М. Орієнтація викладача на професійні цінності – основа його педагогічної майстерності. *Витоки педагогічної майстерності*. Полтава, 2016. Випуск 18. С. 101-108

4. Жижко Т. А. "Класичний" і "не класичний" університет в умовах розвитку національної освіти. *Нова парадигма. Філософія. Політологія. Соціологія*. Київ: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2011. Вип. 99. С. 62-72.